

[Bomholt.]

straks i Udvalg. Skønt Forslaget saaledes ikke tidligere har været underkastet Debat her i Tinget, finder jeg dog ingen Anledning til nu ved anden Behandling at optage en almindelig Drøftelse af Lovforslaget og dets Enkeltheder, den hører rettest hjemme ved Lovforslagets tredje Behandling. Jeg skal derimod knytte nogle Bemærkninger til den foreliggende Betænkning og især til Mindretallets Stilling til Lovforslaget.

Udvalgets Flertal er af den Opfattelse, at der tiltrænges Orden i Herbergsforholdene — Motiveringen skal jeg ikke her komme ind paa —, og at der bør stilles visse Minimumskrav med Hensyn til Herbergernes Indretning. For at sikre disse Minimumskravets Oplydelse ønsker man oprettet et særligt Tilsyn til at sørge for, at Forholdene gaar, som de skal. I en alvorlig Situation som denne skulde det synes naturligt ikke blot at hjælpe de kriseramte, der endnu sidder i Hjemmene, men ogsaa dem, der er slaaet ud, de hjemløse. Lovforslaget har imidlertid mødt Modstand fra visse Sider. Det konservative Mindretal bemærker saaledes i Betænkningen, at det ikke fuldstændigt vil bestride, at der muligvis kan være nogen Anledning til Lovgivning med Hensyn til Herberger, men mener dog, at en mulig Løsning af denne Opgave indtil videre bør udskydes, idet man skal tilstræbe en samlet Reform, ikke blot af Sociallovgivningen, men ogsaa af Herbergsforholdene i Tilknytning dertil. Hertil maa der dog siges, at selv om en saadan generel Løsning i og for sig er ønskelig, kan de to Forslag, Socialreformen og Herbergsforslaget, dog ikke uden videre sidestilles og sammenstilles, thi Socialreformen tilstræber en Forbedring, Udvidelse og Omgruppering af allerede foreliggende Love, medens der for Herbergernes Vedkommende lovgives paa et helt nyt Omraade, man tilstræber at udfylde et Hul i den hidtidige Lovgivning. Der findes imidlertid saa mange Ventiler i den konservative Del af Betænkningen, at der muligvis endnu kan haabes paa et Samarbejde. Det vil nu vise sig, naar Ordføreren for de Konservative faar Ordet.

Venstres Ændringsforslag falder ret nøje sammen med de Skrivelser, der er kommet fra Sogneraadsforeningerne og Amtsradsforeningen, der er tilsyneladende et ret intimt Sammenspil mellem disse Foreninger og Venstre. Venstre hævder, at Lovforslaget aabner Mulighed for at øge Strømmen af unge fra Land til By, og de

samvirkeende Sogneraadsforeninger følger hertil: en saadan Lovgivning maa støtte Vandringen fra Land til By i en Tid, da Landbruget bl. a. paa Grund af Bylivets Tilløkkelser har store Vanskeligheder ved at skaffe sig fornøden Arbejdskraft. Sogneraadsforeningerne har aabenbart glemt at interviewe de arbejdsløse med Hensyn til Byens Tilløkkelser. Jeg vil ikke nægte, at det gaar adskillige unge saadan, som Nils Nilsson har skildret det i sin Roman „Mellem mørke Mure“. Den unge Tjenestekarl søger ind til Byen i Tillid til, at Venstres Snak om de kæmpemæssige Arbejdslønninger er rigtig, men Desillusioneringen begynder i saa Fald hurtigt, Kampen for Tilværelsen bliver en haabløs Lidelse, og den unge Mand gaar meget let til Bunds i den industrielle Reservearmé, hans Mod undergraves maaske, hans Selvtillid knækkes, indtil alt ender i sort. Men det vilde være urigtigt at opstille det psykologiske Motiv som det afgørende, der foreligger andre Motiver, som er af langt mere tvingende Karakter, og her vil jeg navnlig pege paa Landbrugets Industrialisering. Statistikken viser tydeligt nok, at Landbrugsbefolkningen procentvis er gaaet tilbage i Forhold til den øvrige Del af Befolkningen, saaledes at vel nu kun ca. 30 pCt. af den samlede Befolkning er beskæftiget ved Landbruget, det vil sige, at en stor Del af Landbrugets Ungdom af Forholdene er tvunget til at søge ind til Byerne for der at finde Erhverv. Tjenestekarlen afskediges ved Sommerhalvaarets Ophør, saa er Husbonden fri for at yde ham Kost i Vinterhalvaaret, men hvor skal han saa gaa hen? Hvis han ikke har et Hjem eller maaske er forældreløs, hvor skal han saa gaa hen? Kan han forblive i den By, hvor han hidtil har været? Skal han indlogere sig paa Kroen? Mon det er for Fornøjelsens Skyld, at han saa til Slut tager Randselen paa Ryggen og spadserer ud paa Landevejen? Nej, det er den økonomiske Tvang, der her foreligger, og efter at Udstykningen er standset, er Husmandsbørnene lige ved at være privilegerede Landvejsriddere.

Endelig er der et Forhold, jeg ogsaa vil gøre opmærksom paa: Der sendes ofte mange unge subsistensløse fra Købstæderne tilbage til Forsørgelseskommunen paa Landet; men hvad gør saa Forsørgelseskommunen? Den giver straks den unge Penge til at trave ud af Sognet for igen; det hænder endogsaa, at den unge kommer tilbage i samme Tog som den Betjent, der ledsagede ham til Forsørgelseskommunen. Der gives mangfoldige af den Slags Tilfælde, og derfor kan Købstæderne med nogen Ret sige